

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Natales Sanctorvm Belgii, & eorundem Chronica Recapitulatio

Molanus, Johannes

Dvaci, 1616

Secundo die Ianuarij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9477

SANCTORVM BELGII,
QVI MENSE IANVARIO.

Secundo die Ianuarij.

De sancto Adalardo, abbate Corbeiensi.

Ex historia à discipulo scripta, tomo primo Suriy.

Cui aliquot obseruationes subieci.

N Gallijs, ciuitate Corbeia, de-
positio sancti ADALARDI abbatis.

Qui Pipinum regem & Caro-
lum magnum arcto gradu sangui-
nis contingebat. Dum autem esset
tiro palatij, propter superindu-
ctam regis, Corbeiam secessit, vbi vigesimo etatis
anno monachum est professus, cumque in mona-
stica disciplina vigeret, vt magis cælestibus quàm
terrenis inesse crederetur, quasi ex regio iussu hor-
tulanus est constitutus. Quod officium gratanter
suscepit, & deuotè est exsecutus. Sed cum mul-
tum frequentaretur, secessit Cassinum, ad fon-
tem totius religionis. Verùm à nuncijs regis est
inde Corbeiam reductus. Vbi cum cuncta quæ
mundi sunt, quasi sub pedibus attereret, patre
monasterij sponte cedente, cunctorum votis pro-
motus est in abbatem. Erat autem acuti ingenij,
diuitis eloquentiæ, in tribus linguis, Latina, Gal-
lica, & Teutonica, disertissimus; Erat thesaurus
pauperum, patrimonium viduarum, pater orpha-
norum, brachium infirmorum, flagrum super-
bientium. Inter Spoletinos & Beneuentanos, ho-

A

stili

hostili gladio se inuicem cædentes, firmam pacem restituit. Quantum sectatus sit iustitiam, testis est Francia, eius consilio submissa; maximè tamen Italia, cuius regem Pipinum iuniorem ad statum Reipublicæ regendum, & ad religionis cultum, informabat. Ibi vt angelus prædicabatur: non enim in iudicio alicuius personam accipiebat, nec aureo, vt dicitur, pugno frangebatur, sed pacem & æquitatem infractus colebat. Defuncto autem Carolo, apud Ludouicum, ne iustitia de cætero defensorem haberet, accusatus, & sine iudicio in exilium, cum duobus germanis fratribus, & totidem sororibus missus est. Est autem ipse ablegatus ad Herij insulæ monasterium, vt non solum Gallia, sed & vltima Aquitanie regio, sanctitate ipsius illustraretur. Sed post septennium à rege, publicè pœnitente, non modò Corbeiam, sed etiam ad palatium, est reuocatus. Contingit autem Adalardum ad Saxonie fines deuenire, vbi æquiuocus suus, alter Adalardus (qui beato viro dum in Herio exularet, in regimine Corbeie intercesserat,) sumtibus iam dicti monasterij paruissimam cellulam ædificabat. Videns hoc opus nutritij sui sanctus Adalardus, à rege impetrauit locum ædificationi magis congruum, quem à nomine prioris monasterij, à quo fundatum esset, Corbeiam vocauit. Incidit autem beatus senex triduo ante natalem Domini in validissimam febrem, quotidie tamen in oratorio sancti Martini, Missas audiebat, & communionem sanctam percipiebat. Interim Hildemannus, episcopus Beluacensis, quem monachum nutrierat, ad sanctum patrem venit; eumque benedictionis oleo perunxit, & post viuendi finem, cum sanctis fratribus, sepeliuit.

liuit. Et hactenus ex historia à discipulo descri-
pta.

Natalem verò habet die secunda Ianuarij, sed
elevationis memoriam die vndecima Sext. lis.

Multiplici autem de causa inter sanctos Belgij
est memorandus. Primùm quod Meierus referat *Anno 808.*
eum ex Vscia oriundum esse, prope Aldenardam. *Annal.*
Distat autem Vscia à dicta ciuitate vno miliari, via *Flandria.*
Brugensi; vulgo; *Huyse*. Alibi lego Vsciam fuisse
patrimonium Adalardi, sicut etiam fuit Berthe-
mum, territorij Louaniensis non obscurus pagus.
Et vtriusque parochiæ Abbas Corbeiensis est pa-
tronus. Accepi autem à Pastoribus Aldenarden-
sibus, non illis quos illustres martyres cognoui-
mus, sed ab eorum successoribus, festum sancti
Alardi quondam in Hussia celebre fuisse, & in
ore vulgi esse, eum inde oriundum: fontem quo-
que inibi reliquisse, qui in præsentiarum ab eo
nomen seruat. Sed & aliæ sunt causæ, ob quas
inter Belgas memoretur. Pertinet enim ad genea-
logiam Pipinorum & Magni Caroli, primorum
Brabantiæ Ducum, vt ex supradictis agnoscitur. *Louanij est*
Et postremò, Corbeia se annuè ex donatione A- *domus Cor-*
dalardi valde multa ex Belgio recipere, & plura *beiensis,*
recepisse cognoscit. Vixit tamen extra nostrum *de proft-*
Belgium, prout nunc sunt limites, in Corbeia vi- *dye van*
delicet Franciæ, Artesijs contigua: & cum æqui- *Corbye.*
uoco suo, Saxonix Corbeiam struxit. In vtroque
autem monasterio & pietas, & studia, multum
vigerunt: Immò monasteria hæc plantaria fue-
runt primorum Bremensium archiepiscoporum,
qui Aquilonares Regiones conuerterunt. Vitam
à Surio editam, vnus familiarium descripsit.

Quam Trithemius, & multi alij, Paschasio Ratberto
tribuunt: sed stylus multum discrepat, Et, quod magis me
mouet,

mouet, extat recentior beati Adalardi vita, in cuius præfatione hic vitæ scriptor manifestè fecernitur à Paschasio. Post laudes enim Adalardi & Anſcharij, ſubditur Corbeiam etiam illustrari corpore & reliquijs Rarberti Paschasij, qui luculentum edidit librum de Corpore & Sanguine Domini. Qui, qualis & quantus fuerit, in quadam epistola testatur abbas Lobienſis Hirigerus, qui eo tempore inter sapientes habebatur sapientissimus. Deinde regreditur ad sancti Adalardi vitam, quam ab vno filiorum tanta amplitudine compositam scribit, vt magis epithalamium dici possit, quam textus historię.

Ex dictis liquet etiam aberrare quosdam Berthemi incolas, qui sanctum Adalardum describunt Haymonis filium minorem natu, in suo pago nutritum cum giganteo equo, quem in templo depictum habent: cum ex citata historia constet eum fuisse maiorem natu, ex patre, vt lectioes festi habent, Bernardo, fratre Pipini regis. Constat tamen ex authenticis instrumentis, etiam ipsius sancti viri manu subscriptis, multa in Berthem, ex donatione eius à Corbeia, quædam etiam ab incolis, possideri.

Ex dictis præterea colligitur sanctum virum impropria, sed ab alijs etiam vsurpata locutione, vocari, in vita sua originali, nepotem Pipini, & consobrinum Caroli. Nam minus cautè quidam primarium vitæ scriptorem hęc reprehenderunt, propria tantum significatione attenta.

Tertio die Ianuarij.

De sancta Bertilia virgine, in Mareolo.

Ex historia vitæ & elevationis, manu-scripta, & ex informatione Domini Francisci Maugrat, Pœnitentiarij Atrebatensis.

IN curia sancti Amandi, quæ dicitur Mareolum, depositio beatæ BERTILIAE virginis. Hæc ex nobilissima Francorum prosapia oriunda, adamata fuit à Guthlando quodam, qui virgini & generositate & diuitijs par videbatur. Cui ipsa fortiter reluctabatur, importunis tamen paren-

tum